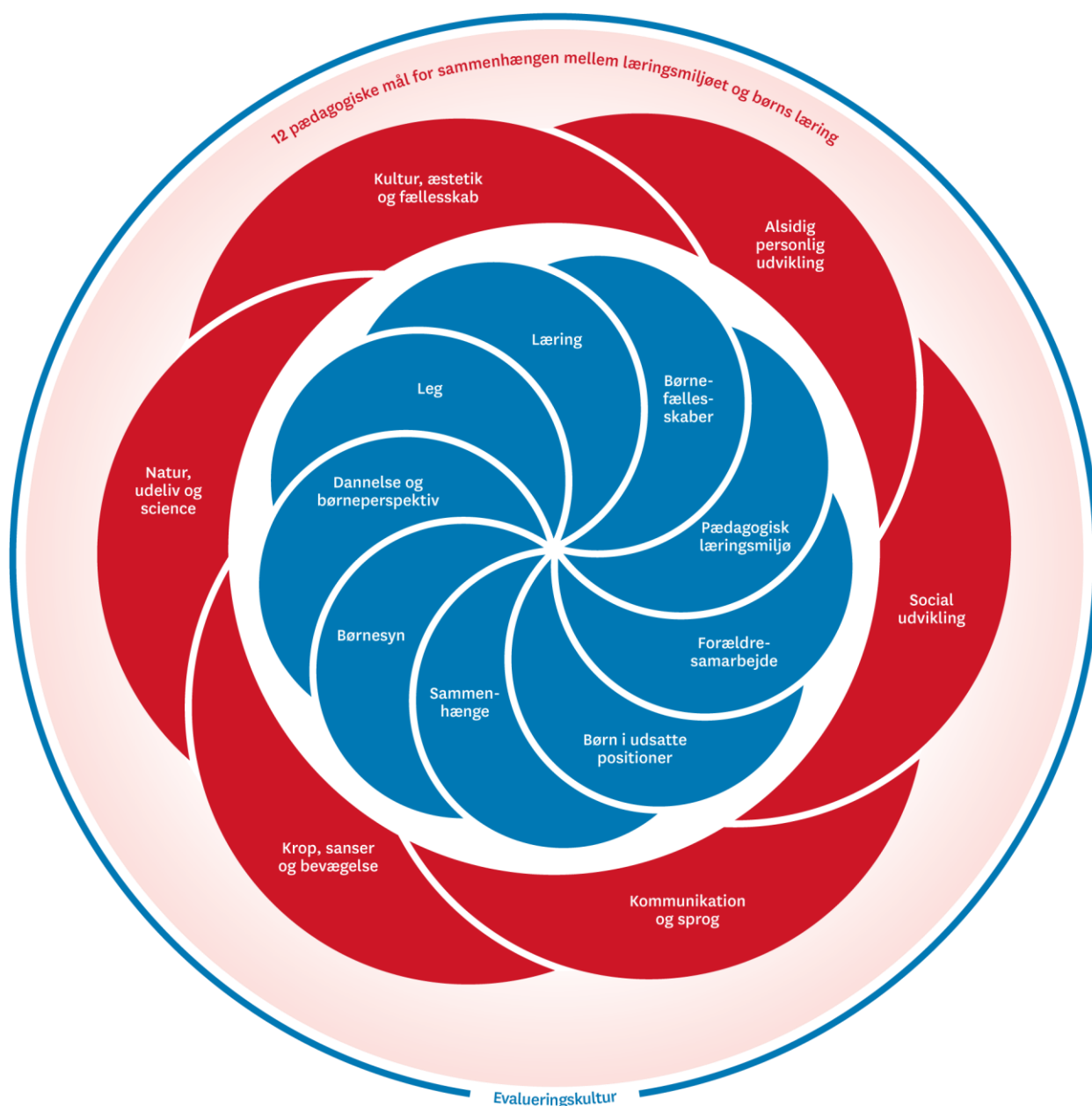

Pædagogisk læreplan for DII Myretuen / Tørring Børnehus 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

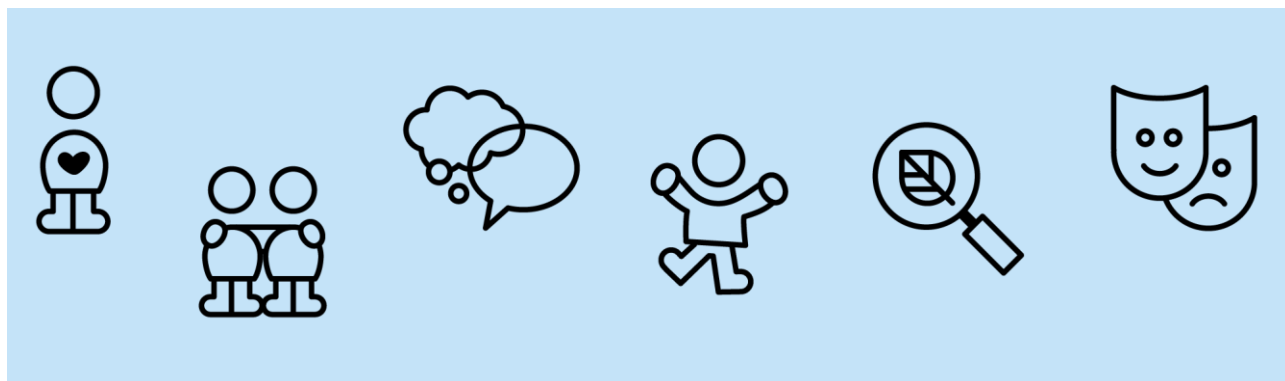
Hvem er vi?

Tørringinstitutionen består af to huse, Tørring Børnehus og Myretuen.

Tørring Børnehus er normeret til 69 børnehavebørn fordelt på 3 stuer og 24 vuggestuebørn fordelt på 2 stuer. Børnehaven og vuggestuen har hver sin store legeplads med mange forskellige muligheder samt en byggelegeplads hvor der primært leges med naturmaterialer. Vi har madordning og serveres et sundt og mættende mellemmåltid formiddag og eftermiddag samt varm mad til frokost. Vi er et multikulturelt hus hvor børnene har rødder fra mange forskellige nationaliteter og vi vægter at børnene lærer at respektere forskelligheder på mange måder. Vi er jævnligt på tur i lokalområdet og besøger bl.a. skole, bibliotek, plejehjem og andre steder. Vi arbejder ud fra barnets ressourcer og ud fra at det enkelte barn udnytter sit potentiale bedst muligt på alle aspekter og udviklingsområder. Vi har et særligt fokus på børnenes motoriske udvikling både grovmotorisk, finmotorisk og sansemotorisk idet grundmotorikken er vigtigt i forhold til barnets sproglige og sociale udvikling og vi arbejder bl.a. med yoga og mindfulness. Vi har ligeledes særligt fokus på sprogudvikling idet mange af vores børn er udfordret sprogligt og sproget er en meget vigtig del af den sociale udvikling og vi arbejder meget med sang og rim & remser, læseleg osv. og anvender babytegn i vuggestuen.

Myretuen er normeret til 50 børnehavebørn fordelt på 2 stuer og 12 vuggestuebørn på 1 stue. Med en vuggestuegruppe, der er "single", er det nødvendigt, at vi oparbejder et meget tæt samarbejde med børnehaven. Fordi der ikke er nok medarbejdertimer til at dække vuggestuegruppen ind med mere, end én medarbejder i de første og sidste timer af dagen, skal børnehavens personale kende vuggestuebørnene godt nok til at der kan ydes en god støtte.

Vi har fokus på natur og udeliv, og vi bruger uderummet i (næsten) al slags vejr, og vi holder husdyr. Vi er med i "De Grønne Spirer", og opretholder vores autorisation til "Det Grønne Flag" ved at leve op til bestemte kriterier. Vi bruger i høj grad naturen som afsæt til pædagogiske aktiviteter.

Kerneopgaven

Kerneområdet Læring skal bidrage til en bevægelse hos barnet eller den unge, som gør, at han eller hun bliver klar til en uddannelse eller et arbejde.

Vi har arbejdet på at lave en nærmere, mere retningsvisende definition indenfor dette.

Tørring Børnehus

At vi som nærværende voksne skaber rammen for det enkelte barns udvikling, trivsel og læring.

- Livsduelighed; Børn med selvværd og mod til at turde være sig selv.
- Børn, der kan selvregulere, så de kan indgå i det store fællesskab.
- Læringsmiljøer; der kan skabe muligheder for det enkelte barns udfoldelse og udfordre deres kompetencer.
- Ligeværdig dialog i vores daglige samarbejde imellem børn, forældre og personale.

Myretuen

At støtte børnene i, at kunne indgå i forpligtende fællesskaber, med fokus på at styrke sociale færdigheder.

- Omsorg fra nærværende voksne, der giver tryghed og trivsel for barnet.
- Livsduelighed; Voksne der understøtter børnenes selvværd og mod til at turde at være sig selv.
- Læringsmiljøer der vækker nysgerrighed og skaber rammerne for fordybelse.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Der er nogle forskelle på Børnehuset og Myretuen. Tørring Børnehus er større, og har meget fokus på at støtte børnenes sansemotoriske udvikling. Her vil vi lade barnet udvikle og stimulere vigtige processer i hjernen ved at danne sig erfaringer igennem kroppen. Der derfor fokus på, at barnet får passende, motoriske udfordringer. En god sanseintegration understøtter evnen til at lære og at være social. Der er opmærksomhed på at tage nødvendige, individuelle hensyn.

Myretuen har fokus på at inddrage naturen i pædagogikken. Her bruges naturens materialer i kreativitet, og naturen danner ramme omkring mange aktiviteter. Der er fokus på at børnene kan indgå i fællesskaber og lære relationelle kompetencer til at fungere i en gruppe.

Leg og børnefællesskaber

- **Børns leg** respekteres og anerkendes som en vigtig læringsform.
- Der skabes rammer, der understøtter børns spontane og selvorganiserede lege, og der er samtidig blik for at skabe **legefællesskaber**, hvor alle børn trives
- Børn skal indgå i et **socialt fællesskab** sammen med andre børn og voksne, hvor relationen styrker og udvikler børnenes personlige, sociale og faglige kompetencer
- Der er plads til det **enkelte barns** initiativ og deltagelse, men også til, at barnet kan begå sig i verden med **indlevelse** i og **forståelse** for andre.

Børnefællesskaber

Strukturen er, at børnene er fordelt på fysiske stuer med op til 12 børn i vuggestuegrupperne og 23 børnehavebørn i Børnehuset og 25 børnehavebørn i Myretuen. Der arbejdes med aldersopdelte grupper på tværs af børnehavestuerne; mini, midi og maxigruppen. Sidstnævnte med de kommende skolebørn. Børnene danner også selv legegrupper, som de går ind og ud af. Alle børn er med i en gruppe!

I Børnehuset arbejdes desuden periodevist med sproggruppe, motorikgruppe, yogagruppe, grupperne dannes ud fra et observeret behov for at støtte bestemte børn, eller støtte børnene i at indgå i større eller mindre fællesskaber.

I Myretuen arbejdes primært med at støtte børn enkeltvist eller indenfor de grupper, de selv danner. Der dannes periodevist grupper med særligt fokus på f.eks. sprogarbejde eller projektperioder med afsæt i at inddrage naturen i aktiviteter for at børnene kan støttes i forskellige aspekter af læreplanen.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Børnesyn i Tørringinstitutionen

- Alle børn har ret til at føle sig set, mødt og hørt og har brug for at føle sig inkluderet i fællesskabet.
- Alle børn har ret til at møde anerkendende og omsorgsfulde professionelle voksne, der er gode og nærværende rollemodeller.
- Alle børn har ret til tætte relationer og til gode muligheder for leg, læring og udvikling.
- Alle børn har ret til at være den de er.

Udviklings-, dannelses- og lærings syn i Tørringinstitutionen

Vi ser læring som en proces, hvor børn tilegner sig viden og færdigheder gennem erfaringer, de gør sig ved at deltage og bidrage i samspil med andre.

Det enkelte barns udvikling, dannelse og læring forudsætter at:

- Forældre og professionelle har samme mål for barnets udvikling, dannelse og læring og er gode rollemodeller.
- Den daglige praksis tager udgangspunkt i de 3 læringsrum
 - Voksenskab rum til væren, udvikling, dannelse og læring
 - Voksenstøttet rum til væren, udvikling, dannelse og læring
 - Leg og spontane oplevelser
- Det legende barn udvikler sig, dannes og lærer i relationer med andre børn og voksne.
- Udvikling, dannelse og læring finder sted, når barnets nærmeste udviklingszone udfordres.
- Vi vægter væren frem for læren fordi barnet skal lære sig selv og sit eget værd at kende fordi det skaber tryghed for barnets udvikling og trivsel og barnets bliver bedre i stand til at udnytte sig eget unikke potentiale.
- Alle situationer er læringsituationer
- Læring finder sted når barnets nærmeste udviklingszone (NUZO) bliver udfordret.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø:

- Læringsmiljøerne skal tage højde for, at børns udvikling og læring sker i **mangfoldige processer** gennem en vekslen mellem børnenes egne igangsatte **lege, voksenstyrede** aktiviteter og hverdagens **rutiner**
- Læringsmiljøerne skal være **trygge og alsidige**, som fremmer en **eksperimenterende** tilgang, og som giver lyst og mod til at lære mere, men som også giver plads til at blive udfordret, famle og fejle
- Læringsmiljøerne skal tage udgangspunkt i **børnenes perspektiv**, hvor deres ideer, meninger og oplevelser inddrages, men hvor vi også varetager **børnenes interesser og tarv**.
- Der skal skabes **differentierede læringsmiljøer** – både de fysiske og de faglige rammer
- De voksnes adfærd og relation understøtter børnenes læreproces - uanset om det er leg, aktiviteter eller hverdagens rutiner. Det er **måden vi er sammen med børnene på** – som er afgørende.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

- At vi tager udgangspunkt i børnegruppens og det enkelte barns ressourcer og personlighed
- At vi skaber rum for at børnene får ro og tid til eftertanke
- At voksne er gode rollemodeller, der er nærværende, omsorgsfulde og, anerkendende og aktive
- At vi har fokus på processen frem for produktet og at alle børn anerkendes for deres indsats
- At vi støtter børnene i at mærke efter hvornår de har brug for at trække sig fra det store fællesskab.
- Børnene møder kompetente voksne, der er støttende, opmuntrende, inspirerende og udfordrende.

Vi udvælger et læringsrum, hvor vi sætter et særligt fokus. I Børnehuset har vuggestuen valgt 1: garderobesituationen og 2: middagsstund/putning. Børnehaven har valgt 1: garderobesituationen og 2: udeleg. Dette fokus søger at forbedre læringsituationen i.f.t. trivsel, læring, udvikling og dannelse. Over tid vælges nye læringsrum. Vi vil begrænse hvor mange læringsrum vi vil arbejde med ad gangen. Udover dette kan den enkelte stue vælge at fokusere på et læringsrum, som de optages af, og drøfter det på et team/stuemøde.

I Myretuen har børnehaven valgt at fokusere på 1: garderobesituationen og 2: måltidet. Vuggestuen har valgt 1: Og 2: Over tid vælges nye læringsrum. Vi vil begrænse hvor mange læringsrum vi vil arbejde med ad gangen. Udover dette kan den enkelte stue vælge at fokusere på et læringsrum, som de optages af, og drøfter det på et team/stuemøde.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud:

- Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns trivsel og udvikling. Derfor arbejdes der hele tiden på et godt og **forpligtende** samarbejde med forældrene, hvor der er **gensidig respekt** for hinanden.
- **Når vi sætter fokus på det enkelte barn, skal barnets forældre skal inddrages og involveres** i dagtilbuddets arbejde, og understøtte stimulerende hjemmelæringsmiljøer. Det sker gennem et samarbejde, der tager afsæt i den enkelte familie, hvor familiens ressourcer bringes i spil – og hvor forældre og dagtilbud i fællesskab drøfter hvordan barnets læring, udvikling og trivsel kan fremmes.
- **KLAR til Læring** understreger vigtigheden af, at vi har et **tæt samarbejde** med forældrene.

Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skabes de bedste rammer for børn. Fordi **forældre gør en forskel.**

Det betyder, at vi i vores dagtilbud

- Er opmærksomme på: Hvis børn er det?
- Tydeliggør hvad, der er forældrenes og hvad, der er vores ansvar
- Jævnligt holder forældremøder og -arrangementer
- Afholder fastlagte og nødvendige forældresamtaler
- Forventningsafstemning i velkomstbrev
- Har daglig kontakt med forældrene

Principper for Tørring Institutionen

Bestyrelsen fastlægger de overordnede principper for institutionen.

- Princip for institutionens arbejde

I Myretuen bruger vi naturen i pædagogikken

- Vi bruger naturen som ramme for motorisk udvikling
- Vi udforsker naturfænomener og bruger dem til leg og læring
- Vi arbejder med fra jord til bord
- Personalet har særlig viden om natur, og uddannelse indenfor dette prioriteres

I Tørring Børnehus arbejder vi pædagogisk med særlig fokus på sansemotorikken

- Vi tilrettelægger legemiljøer ude og inde til understøttelse af motorisk udvikling.
- Vi skaber passende udfordringer for udvikling af grundmotorikken.
- Vi arbejder med at mærke vores omgivelser med vores sanser.
- Personalet har særlig viden om sansemotorik og uddannelse indenfor dette prioriteres

• Princip for samarbejde

Vi har et aktivt forældresamarbejde baseret på imødekommenhed og gensidige forpligtelser. Både forældre og personale arbejder på/mod en samskabende relation

- Ved kommunikation - både skriftlig og mundtlig
 - Fx har både forældre og personale ansvar for at sige godmorgen og farvel
 - Der informeres skriftligt om, hvad der sker i institutionerne.
- Ved praktiske opgaver f.eks.:
 - Omkring orden i garderobe, og børnenes tøj /overtøj
 - Praktiske færdigheder (f.eks. hjælpe til selvhjulpethed ved håndvask, renlighed, at tage tøj på osv.)
 - Orden og oprydning efter leg ude som inde. (fx at rydde 3 ting op ved hentning)
 - Ved deltagelse i forældrearrangementer, udvalg og arbejdsdage.

• Princip for børnerelaterede udgifter

De børnerelaterede udgifter bruges så de understøtter de pædagogiske principper og samtidig tages hensyn til bæredygtigheden af de indkøbte materialer.

- Der afsættes puljer i budgettet til forbrug på hhv. motorik og natur
- Svane- og miljømærkede produkter foretrækkes
- Budget og regnskab gennemgås af forældrebestyrelsen 2 gange årligt.

I øjeblikket er der en forældrebetalt frokostordning. Dette har bestyrelsen valgt at opgradere til en fuld-kostordning. De øgede udgifter til dette dækkes af institutionens almindelige budget. Der bruges med andre ord pædagogiske ressourcer på det arbejde og indkøb, der er forbundet med morgenmad, formiddagsmad og eftermiddagsmad.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af forskellige grunde være i en udsat position af kortere eller længere varighed. I Læring arbejdes der med **børnelinealen**, og hvor fokus er på at fremme trivsel for alle børn. Alle børn skal opleve at være i og forblive i grønne positioner – ’**Stay green**’. Derfor samarbejder det pædagogiske personale med andre tværfaglige samarbejdspartnere, så der sker en **rettidig** indsats i forhold til børn i udsatte positioner. Samtidig med arbejdet der med **mangfoldige fællesskaber**, hvor der er fokus på børns ressourcer og der værnes om deres forskelligheder.

- Børnelinealen til at opspore børn i udsatte positioner.
- Udarbejde kompetencehjul og drøfte med forældre.
- Faglig sparring omkring børnene med kollegaer og TIP-pædagog.
- Rådgivningsforum.
- Udarbejde handleplan for barnet.
- Uddannelse, Indhentelse af ny viden

Det betyder, at vi i vores dagtilbud

I Tørring Institutionen arbejder vi meget med at se det enkelte barn og familien. Vi arbejder med individuelle hensyn og indsatser, hvor vi fokuserer på barnets og familiens ressourcer. Vi bruger meget faglig sparring med hinanden og med vores eksterne samarbejdspartnere som bla. kan være børnefysioterapeut, talepædagog, TIP-pædagog og familieafdelingen. Vi er opsøgende på faglig viden både i forhold til de enkelte problemstillinger og generelt.

I dagligdagen har vi fokus på, at alle børn lærer at respektere forskelligheder, og at man taler pænt til hinanden og om hinanden. De specifikke indsatser, der kan være på et konkret barn, anvender vi så vidt muligt på børnegruppen. Det kan f.eks. være en tydelig dagsstruktur med piktogrammer, som alle kan se. Vi tydeliggør over for alle børnene, at det ikke er uretfærdigt at et barn får lov til noget, som de andre ikke må, idet vi alle er forskellige, og vi alle får lov til noget forskelligt. Vi er fleksible i forhold til vores planlægning af dagens aktiviteter hvis vi vurderer at barnet den pågældende dag ikke kan mestre at deltage men har andre behov som kommer i første række. I vores hus spænder børnegruppen vidt, og vi har fokus på at tilgodese alle børn bedst muligt.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Alle børn har brug for at der skabes **sammenhæng** i forbindelse med overgange.

Dagtilbud arbejder sammen med skolen om at **forbinde de to arenaer** i brobygningen. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til skolen og SFO'en – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagtilbud og skole, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder. Men også at sikre, at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbud har fokus på at skabe sammenhæng mellem vuggestue og børnehave samt dagpleje og børnehave. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til børnehaven – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagpleje, vuggestue og børnehave, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder.

Dagtilbud har fokus på at skabe sammenhæng mellem dagtilbud og hjem. **Personalet og forældrene samarbejder om at arbejde med barnets udvikling og trivsel i fællesskab. Sikre** at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet i både dagtilbud og hjem, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbuddet støtter og styrker børnenes sociale, personlige og faglige færdigheder, bl.a. gennem **KLAR til Læring og de seks læreplanstemaer**.

Fra 2021 deltager vi i projektet ”Styrke på tværs”, der fokuserer på overgange.

Det betyder, at vi i vores dagtilbud:

Sammenhæng fra børnehave til skole:

I Tørring Børnehus og Myretuen er der stor fokus på en let og glidende overgang fra dagtilbud til skole. Den sidste tid i børnehaven er præget af forskellige tiltag, som er tilrettelagt Maxi gruppen som afholdes hver onsdag. Her er førskole børnene samlet, og kan sammen med det faste personale forventningsafstemme, og høre om de forskellige krav skolen stiller. Løbene besøger børnene skolen sammen med de voksne, og får mulighed for at lære skolen at kende, og skabe trygge og genkendelige rammer inden skolestart.

D. 1 april byder på brobygning og her bliver der sagt farvel til børnehaven, dog følger en voksen fra maxi gruppen med, og er sammen med børnene indtil de officielt starter i skolen i august.

Den primære pædagog har inden dette sørget for at få lavet overleveringspapirer, der er blevet læst og underskrevet af forældrene, så skolen bedst muligt kan modtage og imødekomme børnene.

Sammenhæng fra vuggestue til børnehave:

Vi har en fast dag om ugen med aldersopdelte grupper, hvor vuggestuens ældste børn (fra ca. 2½år) og en voksen fra vuggestuen er sammen med børnehavens yngste børn. 2 måneder før start er det enkelte barn på besøg en gang om ugen på den stue, som barnet skal gå på og den sidste måned er det 2 gange om ugen, at barnet besøger sin kommende stue. Vi har overleveringssamtale inden børnehavestart, hvor forældrene deltager.

I hele vuggestuetiden har vi løbende fokus på, at barnet udvikler de kompetencer, som gør, at barnet er klar til at begå sig i børnehaven. Vi arbejder meget med selvhjulpethed; at tage tøj af og på, gå på toilet, øse mad op osv. Børnene øver sig i at lytte efter en fælles besked, bede de voksne eller andre børn om hjælp, hjælpe hinanden, vente på tur, holde i hånd på gåture og meget andet.

Børnene øver sig i at sige STOP, hvis deres grænser bliver overskredet, i at spørge om de må være med i legen, må låne skovlen eller bytte legetøj samt i at kunne tåle modgang og kunne tåle, at der bliver sagt nej.

Vi har fokus på at fremme børnenes nysgerrighed og lyst til at udfordre sig selv og prøve nye ting samt at fordybe sig i både kendte og ukendte emner med respekt for egne grænser. Vi arbejder med, at børnene ikke blot skal acceptere men også respektere forskelligheder i både personligheder, kultur og andet, og at børnene taler pænt og viser respekt for andre samt øver sig i at samarbejde.

Sammenhæng fra dagpleje til børnehave:

Dagplejen kommer på besøg i børnehaven og vi har overleveringssamtaler med dagplejen og forældrene tilbydes en opstartssamtale i børnehaven.

Sammenhæng mellem dagtilbud og hjem:

Vi prioriterer den lille samtale morgen og eftermiddag. Vi vil gerne høre, hvordan barnets morgen hjemme har været samt fortælle om, hvordan barnets dag i dagtilbuddet er gået. Dette er for, at barnet oplever, at der er sammenhæng mellem de to arenaer. Sammen med forældrene laver vi fælles fokuspunkter for, hvordan vi arbejder med barnets udvikling og trivsel og sammen med forældrene videregiver vi den viden, vi har, om barnet, så det kan blive til gavn for barnet i dets videre færd.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Bestyrelsen

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Rum i rummene
- Indretning skal give mening
- Plads til barnets aftryk
- Flexibilitet

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

For at understøtte barnets tryghed og tilknytning giver vi i barnets opstart mulighed for at barnet kan knytte sig til én bestemt voksen, før det opfordres til at bruge andre voksne. Vi prioriterer den gode start på dagen ved at give tid, rum og omsorg til at støtte barnet i skiftet fra hjem til institution. I vores samling lægger vi vægt på fællesskabsfølelsen. Vi snakker om hvem der er der og hvem der mangler. Vi øver i at børnene udtrykker sig efter tur.

Læringsmiljøer

Fællesskaber i samlinger på stuen og på tværs af stuerne.

Aktiviteter på stuen, i små grupper og fælles.

(Fri) leg på tværs af stuerne, hvor børnene vælger til og fra, små grupper.

Alle børn, der har behov for det, får lov til at knytte sig til en bestemt voksen inden det opfordres til at bruge andre voksne.

Eksempler

- At sige farvel til mor/far, eller at sige farvel til børnehaven.
- Rydde op efter sig selv.
- Vælge en aktivitet.
- Selvhjulpenhed (i gardeoben, badeværelset, måltidet)
- Samling
 - Børnene høres hver især
 - Barnet udtrykker sine meninger
 - Vi følger barnets initiativ/spor
 - Vente på tur: selv fortælle /lytte til andre
 - Vi justerer i forhold til barnets niveau
 - Faste pladser: som en del af fællesskabet
 -

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- **Eksempler via praksisfortællinger**

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Et læringsmiljø, der rummer tilgængelige medier – bøger i børnehøjde, musik og billeder osv. – inspirerer børnene til at bruge deres fantasi. Bruge storskærm, musikanlæg m.m.
- Voksne som sproglige rollemodeller (gode sproglige omgangsformer blandt børn). Også non-verbal kommunikation: tydeligt og gerne lidt overdrevet /animeret. Understøttende sprogstrategier.
 - Benævning
 - Turtagning
 - Dialog
 - Måden at invitere på – åbne spørgsmål
 - Kontekstafklaring for børn i fortælling
 - Rigt sprog, poetisk
- Alle børn skal føle sig trygge til at deltage i sproglige relationer og samspil.
- At børns udtryk bliver hørt.
 - Uddybende spørgsmål
- Vi indsamler data i praksisfortællinger, observationer, video, sprogtests og screeninger.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- **Sansemotorik er TBHs nye profil. Medarbejderne får mere viden om barnets grundmotorik og sanseintegration. Viden giver opmærksomhed på at skabe understøttende, fysiske rammer inde og ude. Opmærksomhed på børn, der skal have en særlig støtte i deres udvikling. Uddannet motorikvejleder videndeler og sætter fokus på udfordringer i læringsmiljøet.**
- **Læringsmiljøet skal give børn og voksne mulighed for at udvikle, udfolde og eksperimentere med det sanselige og motoriske bevægeapparat.**
- **De voksne motiverer igennem aktiviteter børnene til at være nysgerrige i at bruge deres kroppe.**
- **Børnene får viden om krop og sundhed (hvad er sundt for mig? Hvad kan min krop?)**
- **Dataindsamling ved observationer, praksisfortællinger**
- **Lytte til hvad børnene selv fortæller og hvad, de efterspørger.**
- **Motoriktests.**

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Børnene lærer de videnskabelige aspekter af naturen. Viden om og erfaringer med naturens elementer, naturfænomener og årstiderne.
- Vi skaber sanselige læringsmiljøer, der understøtter barnets nysgerrighed inde og ude. (sanseligt, f.eks. dufte, kreativitet, afstresning, sproglig understøttelse)
- Fokus på naturens kredsløb og bæredygtighed (affaldssortering i praksis, respekt for naturen, naturens ”gaver”)
- Vi indsamler data med praksisfortællinger, video, observationer, foto, børneinterviews. Gerne i forskellige evalueringsformer.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Vi giver børnene kendskab til dansk kultur og tradition. (årlige traditioner, måde at møde hinanden på i hverdagen, bøger, historier, sange)
- Vi giver børnene indblik i andre kulturer i samskabelse med forældre med anden kulturel baggrund. (invitere forældre til arrangementer med arabisk madkultur, vores køkkenassistent laver også somme tider syriske retter. Talesætte andre religiøse ritualer, f.eks. ramadan og eid).
- Alle børn optræder mindst 1 gang i deres vuggestue/børnehavetid, f.eks. for forældrene. (Succes ved at være ”på”, f.eks. via traditioner.
- Alle børn skal igennem et alderssvarende projekt/forløb, der munder ud i et produkt eller færdig ting – børnenes ejerskab i processen)
- Vi indsamler data på vores indsatser med video, foto, praksisfortællinger og børneinterviews. Produkterne er også data, som vi bruger til udsmykning i huset: børnekulturen er synlig!

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

For at kvalificere evalueringssprocesserne, er der behov for at:

- Indsamle data systematisk til evaluering, der relaterer sig til noget, vi vil vide noget om.
- Et forum til at reflektere sammen.
- At refleksionen munder ud i en værdidom.
- At der kan drages konklusioner ud af dommen.
- At resultatet kan gemmes og formidles; det skaber organisatorisk læring og pædagogisk udvikling.

Den samlede evaluering af arbejdet med læreplanen står på skuldrene af den løbende evaluering. Vi vil derfor evaluere vores indsatser løbende ud fra indsamlede data. Personalet og ledelsen vælger fokuspunkt til en evaluering på møderne.

- Team- eller stuemøder
 - Situationer på stuen, såsom måltid, samling, oprydning, fri leg eller overgang fra en aktivitet til en anden.
 - Situationer udenfor, såsom leg i sandkassen, balancelege, klatring eller leg på cykler.
 - Situationer for en bestemt gruppe af børn, f.eks. de små drenge, de store piger.
 - Situationer eller problematikker omkring et bestemt barn, f.eks. der, hvor barnet har udfordringer, eller der, hvor legen fungerer rigtig godt.
- Husmøder eller fælles personalemøder
 - Almene situationer i huset, såsom modtagelse af børn, morgenrutinerne, fællessang, leg i middagsstunden, putning af børn.
 - Rammerne i huset for leg – ude eller inde. F.eks. med særligt fokus på et læreplanstema; sproglige miljøer, adgang til motoriske udfordringer, at gå på tur.
 - Relationer barn/voksen, barn/barn og hvordan vi understøtter barnet.
 - Den almene omgangsform mellem børnene, barn/voksen.

Vi strukturerer evaluering efter **Kolbs læringscirkel**. Principet for evaluering er de samme, både ved arbejdet i teams, personalemøder og evaluering af arbejdet med handleplaner.

Data

Personalet forbereder sig inden mødet ved at indsamle data, f.eks. videoklip, observationer, praksisfortællinger, fotos.

Refleksion

På mødet drøftes hvad de indsamlede data peger imod. Det sammenholdes med målsætningerne, og tages stilling til, om der skal ændringer til => værdidom! Der diskuteres hvilke handlemuligheder, der kan være.

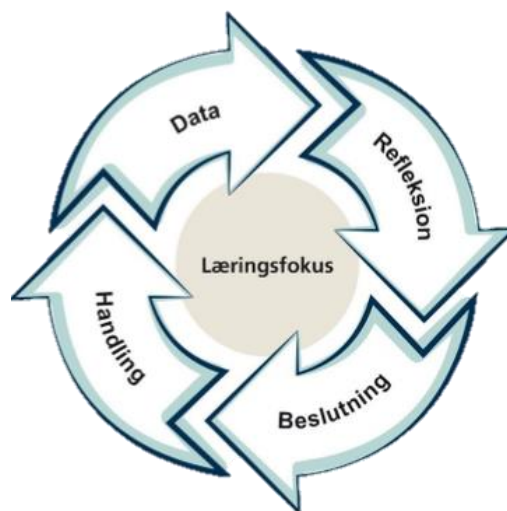
Beslutning

Der lægges udvælges handlinger og laves en plan for indsatserne, aftalerne skrives ned. Kort reference til data og hovedpointer i refleksionen. Der aftales hvem, der følger op på at tiltagene udføres.

Handling

Det aftalte føres ud i live. Der udpeges en tovholder, der ser til at det bliver udført.

Opfølgning til aftalt tid, nye data samles ind, og det vurderes om der skal en ny runde til for at justere handlingerne.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Evaluering af arbejdet med læreplan

Arbejdet med læreplanen evalueres ved pædagogisk tilsyn ud fra det materiale, der sendes ud forinden.

Vi kan forberede os ved at

De nedskrevne aftaler samles sammen. Dette danner grundlag for evaluering af arbejdet med læreplanen. Der evalueres med deltagere fra personalet, ledelsen og bestyrelsen. Der tages stilling til:

- **Data:** Hvordan var kvaliteten af dataene? Er der behov for flere data? Er der skabt ønskelige forandringer?
- **Refleksion:** Har udbyttet givet et læringsmiljø, der understøtter målsætningerne? Er der behov for yderligere indsatser? Hvilke nye indsatser kunne komme på tale?
- **Beslutning:** Der aftales evt. nye handlinger. Aftalerne og baggrunden for dem skrives ned.
- **Handling:** Iværksæt aftalerne. Her skal der følges op på, at det sker => leder

Evalueringen kan munde ud i anbefalinger og pålæg.

Læreplan er et statusredskab, der ændres i takt med udviklingen af pædagogikken/praksis.